ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Η ΜΟΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Μιὰ νέα θεραπεία ἡ ὁποία ὡστόσο εἶνε... παλιά !... Πῶς μ' ἕνα κομμάτι τοῦ Παγκανίνι ἔγινε καλὰ μιὰ κυρία πεθπαοχε ἀπὸ ἐγκεφαλικὸ λήθαργο. Ἡ παράξενη ἐπιδημία τοῦ ταραντελισμοῦ. Οἱ ἄρρωστοι ποὺ χόρευαν στοὺς δρόμους ! Τὸ μελόδραμα ποὺ θεραπεύει τὴν ἀρθρίτιδα. Πῶς περναει ὁ πυρετός. Τὸ ἰατροσυμβούλιο !... Μουσικα κομμάτια ἀντιφαρμάκων κλπ. κλπ.

Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν στὴν Νέα Ὑόρκη κάποια κυρία, ὀνόματι Ντόρα Μοὺντ εἶχε πάθει ἀπὸ ἐγκεφαλικὸ λήθαργο καὶ ἔμεινε τριανταπέντε ὁλόκληρες μέρες σε κατάστασι τελείας ἀναισθησίας. Οἱ γιατροὶ τῆς Κλινικῆς στὴν ὁποία νοσηλευόταν, ἀφοῦ μεταχειρίσθηκαν ὅλα τὰ γνωστὰ μέσα, χωρὶς νὰ κατορθώσουν νὰ τὴν ἐπαναφέρουν στὶς αἰσθήσεις της, ἐφήρμοσαν στὸ τέλος καὶ τὴν μουσικοθεραπεία.

Φώναξαν δηλαδὴ ἕναν ἀπ' τοὺς καλύτερους βιολίστες τῆς Νέας Ὑόρκης, τὸν ὠδήγησαν στὸ δωμάτιο τῆς ἄρρωστης κι' ἐκεῖ τὸν ἔβαλαν νὰ παῖξη τὸ περίφημο κομμάτι «Ὁ χορὸς τῶν Μαγισσῶν» τοῦ διασήμου βιολίστα καὶ μουσικοσυνθέτου τοῦ περασμένου αἰῶνος, Νικολὸ Παγκανίνι.

Μόλις ἀκουστηκαν ἡ πρῶτες νότες τοῦ κομματιοῦ, ἡ ἄρρωστη ἄρχισε νὰ κινῆται λίγο, ν' ἀναπνέη καὶ τὰ μάτια της σιγὰ - σιγὰ ἄνοιξαν. Ὅσο προχωροῦσε τὸ κομμάτι, τόσο ἡ ἄρρωστη συνεφέρνόταν, ὥς ὅτου, ὅταν τελείωσε, εἶχε συνέλθει ἐντελῶς.

Ἔτσι, ἀπὸ τότε, σ' ὅλες τὶς μεγάλες κλινικὲς τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ὅταν θέλουν νὰ θεραπεύσουν ἕναν ἄνθρωπο ποὺ πάσχει ἀπὸ ἐγκεφαλικὸ λήθαργο, χρησιμοποιοῦν, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ τὴ μουσικοθεραπεία !

Καὶ ὅμως ἡ μουσικοθεραπεία δὲν εἶνε ἐπινόησις τῆς ἐποχῆς μας, ὅπως θὰ μποροῦσε νὰ ὑποθέση κανείς. Εἶνε μέθοδος ἡ ὁποία ἐφαρμοζόταν σὲ ἀνάλογες περιπτώσεις καὶ σὲ πολὺ παλαιότερες ἐποχές.

Ἔτσι, στὸν 13ον καὶ 14ον αἰῶνα, πολλὲς ἀπ' τὶς ἐπαρχίες τῆς Γερμανίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰταλίας ἐμάστιζε μιὰ παράξενη ἐπιδημία ὁ «ταραντολισμὸς», ὅπως τὴν εἶχαν ὀνομάσει οἱ μεγάλοι γιατροὶ τῆς Ἰταλίας. Ὡς γνωστόν, τὴν ἐποχὴ ἐκεινη οἱ μεγαλείτεροι γιατροὶ τοῦ κόσμου βρισκόντουσαν στὴν Ἰταλία. Οἱ γιατροὶ λοιπὸν τῆς Ἰταλίας ἔλεγαν ὅτι ὁ ταραντολισμὸς προερχόταν ἀπ' τὸ δάγκωμα ενος εἴδους ἀραχνῆς ποὺ λεγόταν «ταραντολ». Τὰ συμπτώματα τοῦ ταραντολισμοῦ ἦταν διαρκείας καὶ ἀκατανίκητη μελαγχολία, ἡ ὁποία διεκόπτετο κατ' ἄραια διαστήματα, ὁπότε ὁ ἄρρωστος κατελαμβάνετο ἀπὸ τρομερὲς κρίσεις καὶ ἀρχίζε νὰ τρέχη καὶ νὰ χορεύη, σαν νὰ εἰχε ποδόλυσσα.

Πολὺ συχνὰ ἔβλεπε τότε κανεὶς στοὺς δρόμους μιᾶς μεγαλουπόλεως, ἑκατοντάδες τετοιων ἀρρώστων, οἱ ὁποῖοι ἔτρεχαν διαρκῶς κι' ἐχόρευαν μανιασμένα. Οἱ γιατροὶ γιὰ νὰ τοὺς θεραπεύσουν τοὺς ἀκολουθοῦσαν ἀπὸ πίσω, συνοδευόμενοι ἀπὸ ὁλόκληρες ὀρχήστρες, οἱ ὁποῖες ἔπαιζαν ὡρισμένα τραγούδια μὲ ἀργὸν ρυθμὸ. Οἱ ἄρρωστοι, ἀσυναισθήτως, ἀκολουθοῦσαν στὸν χορό τους καὶ στὶς κινήσεις τους τὸν ρυθμὸ τῆς μουσικῆς, ὁ ὁποῖος γινόταν ὁλοένα καὶ πιὸ ἀργός. Ἔτσι, ἔπειτα ἀπὸ λίγο, κατεναζόταν ἡ ἔξαψίς των καὶ οἱ ἀσθενεῖς ἡσύχαζαν καὶ γύριζαν στὰ σπίτια τους ἢ στὶς δουλειές τους.

Ἡ μέθοδος αὐτὴ τῆς μουσικοθεραπείας διεδόθη τότε τόσο πολύ, ὥστε πολλοὶ ὀργανοπαίκτες συγκροτοῦσαν ὁμίλους καὶ γύριζαν τὶς πολιτεῖες καὶ τὰ χωριὰ καὶ ἔπαιζαν γιὰ τοὺς «ταραντολοπαθεῖς». Ἐννοεῖται ὅτι οἱ συγγενεῖς τῶν ἀρρώστων, τοὺς ἐκαλοπλήρωναν γι' αὐτό.

Τὰ ἀποτελέσματα ποὺ ἔφερε ἡ μουσικοθεραπεία στὴν παράξενη ἐκείνη ἐπιδημία, ἔκαναν τοὺς γιατροὺς τῆς ἐποχῆς τῆς Ἀναγεννήσεως νὰ τὴν υἱοθετήσουν καὶ σὲ ἄλλες ἀρρώστειες.

Τὸ πρῶτο πείραμα ἔγινε στὴν Φλωρεντία τῆς Ἰταλίας τὸ 1468, ὅταν ἕνας ἀπ' τοὺς μεγιστᾶνες τῆς πόλεως προσεβλήθη ἀπὸ ἀποπληξία. Εἶχαν παραλύσει ἐντελῶς ἡ γλῶσσα του, τὰ δυὸ πόδια του καὶ τὰ δυὸ χέρια του. Οἱ γιατροὶ ἐτοποθέτησαν τότε μέσ' στὸ δωμάτιό του ἕνα πιανοφόρτε καὶ ἔβαλαν ἕναν καλὸ πιανίστα νὰ τοῦ παῖζη ὡρισμένα κομμάτια ἐπὶ ὧρες ὁλόκληρες. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες, ἡ κατάστασις τοῦ ἀρρώστου ἄρχισε νὰ καλυτερεύη καὶ σὲ λίγον καιρὸ εἶχε γίνει ἐντελῶς καλά.

Στὰ μέσα τοῦ περασμένου αἰῶνος, κάποιος Γάλλος Αὐλικὸς εἶχε προσεβληθῆ ἀπὸ ὀξεῖα ἀρθρίτιδα. Ὑπέφερε τόσο πολύ, ὥστε ξεφώνιζε ἀπὸ τοὺς πόνους. Οἱ γιατροὶ ποὺ τὸν νοσήλευαν, τοῦ ἐπέβαλαν νὰ πηγαίνη κάθε βράδυ στὸ μελόδραμα γιὰ ν' ἀκούη μουσική. Ἔτσι ὁ δυστυχὴς ἀρθριτικός, θέλοντας καὶ μή, παρ' ὅλους τοὺς πόνους του, ἐσερνόταν ὥς τὸ θέατρο. Ἀπ' τὴν μέση τῆς πρώτης πράξεως, οἱ πόνοι του ἄρχιζαν νὰ κατευνάζωνται καὶ στὸ τέλος τῆς παραστάσεως δὲν ἐπονοῦσε καθόλου. Ἔτσι ἐπεφοῦσε τοὐλάχιστον τὶς νύχτες του ἥσυχες καὶ χωρὶς πόνους, ὥς ὅτου, ἔπειτα ἀπὸ διὸ χρόνια κατὰ τὰ ὁποῖα ἐφήρμοσε ἀνελλιπῶς τὴν μουσικὴ αὐτή.... δίαιτα, ἐθεραπεύθηκε ἐντελῶς !

Ὁ περίφημος Γάλλος γιατρὸς Ντεζεσσούρ, ποὺ ἔζησε στὶς ἀρχὲς τοῦ περασμένου αἰῶνος, ἀναφέρει στὰ ἀπομνημονεύματά του ὅτι ἕνα βράδυ τὸν ἐφώναξαν στὸ σπίτι ἑνὸς νέου γνωστοῦ του, ὁ ὁποῖος εἶχε συνεχῆ πυρετὸ καὶ παραληρήματα. Ἐπὶ ἡμέρες πολλὲς ὁ γιατρὸς τὸν ἐνοσήλευε, ἐφαρμόζοντας ὅλα τὰ γνωστὰ συστήματα θεραπείας, ἀλλὰ χωρὶς κανένα ἀποτέλεσμα.

Στὸ τέλος, ἀφοῦ ἀπελπίσθηκε, ὁ Ντεζεσσούρ, ὁ ὁποῖος ἤξερε ὅτι ὁ νέος ἀγαποῦσε τὴν μουσική, ἐφώναξε ἕναν ἀπ' τοὺς καλυτέρους βιολίστας καὶ τοῦ εἶπε νὰ παῖξη μέσα στὸ δωμάτιο τοῦ ἀρρώστου τὶς παθητικώτερες «ἄριες» ποὺ ἤξερε. Μόλις ὁ μουσικὸς ἄρχισε νὰ παῖζη, ὁ ἄρρωστος ἄρχισε ν' ἀναπνέη μὲ περισσότερη ἐλευθερία καὶ σὲ λίγο βγῆκε ἀπ' τὴν νάρκη στὴν ὁποία ἐπὶ τόσες ἡμέρες, τὸν εἶχε βυθίση ὁ πυρετός, ὁ ὁποῖος ἔπεσε ἐπὶ τέλους !

Μιὰ ἀπ' τὶς διασημότερες Ἀμερικανίδες τῆς ἐποχῆς μας, ἡ ἰατρὸς μίστρες Ἴσα Μὼντ Ἔλσεν, ἔχει, ἀπὸ χρόνια τώρα, καταργήσει γιὰ πολλὰ εἴδη ἀσθενειῶν τὰ φάρμακα καὶ ἐφαρμόζει στοὺς ἀρρώστους της τὴν μουσικοθεραπεία. Γιὰ νὰ ὁρίση τὴν θεραπεία τῶν ἀρρώστων της συγκροτεῖ ἕνα συμβούλιο ἀπὸ γιατροὺς καὶ μουσικούς, τὸ ὁποῖο κανονίζει ποιὰ μουσικὰ κομμάτια καὶ πόσες ὧρες τὴν ἡμέρα πρέπει νὰ παίζονται στὸ προσκέφαλο τοῦ ἀρρώστου.

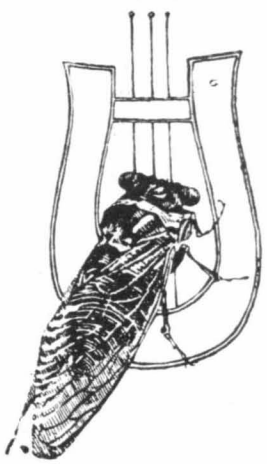

Τὸ περίεργο σχετικῶς εἶνε ὅτι ὅλοι οἱ ἄρρωστοι τοὺς ὁποίους ὑπέβαλε ἡ μίστρες Ἔλσεν στὴν μουσικοθεραπεία, γιατρεύθηκαν !....

Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι, οὔτε ὅλα τὰ μουσικὰ κομμάτια, οὔτε ὅλα τὰ μουσικὰ ὄργανα εἶνε κατάλληλα γιὰ μουσικοθεραπεία. Τὰ πνευστὰ ὄργανα, καθὼς καὶ ἡ λατέρνες, ἡ φυσαρμόνικες καὶ τὰ τύμπανα ἀποκλείονται ἐντελῶς στὴν περίπτωσι αὐτή. Ἀντιθέτως ὠφελιμότατα εἶνε, πρῶτα ἀπ' ὅλα τὸ βιολί, ἔπειτα τὸ βιολοντσέλλο, τὸ ἐκκλησιαστικὸ ἁρμόνιο καὶ τὸ πιανοφόρτε.

Ὅσο γιὰ τὰ μουσικὰ κομμάτια, ἔχει καταρτισθῆ ὁλόκληρος κατάλογος τῶν μουσουργῶν τῶν ὁποίων τὰ ἔργα εἶνε κατάλληλα γιὰ τὴν κάθε ἀρρώστεια.

Ἔτσι τὰ ἔργα τοῦ Σοῦμπερτ εἶνε τὰ μόνα κατάλληλα γιὰ τὶς περιπτώσεις ἐπιμόνου καὶ ἀνιάτου αὐτνίας. Γιὰ 'κείνους οἱ ὁποῖοι πάσχουν ἀπὸ νευρασθένεια καὶ ἀπὸ κατάπτωσι τοῦ νευρικοῦ συστήματος τὸ ἀποτελεσματικώτερο μέσον θεραπείας εἶνε νὰ ἀκοῦνε πολλὲς φορὲς τὴν ἡμέρα τὸ «Τραγούδι τῆς Ἀνοίξεως» τοῦ Μέντελσον καὶ τὸν «Οὐγγρικὸ Χορὸ» τοῦ Μπράμς.

Γιὰ 'κείνους ποὺ πάσχουν ἀπὸ ρευματισμοὺς ἀποτελεσματικὲς εἶνε ἡ μελωδίες τοῦ Μπὰχ καὶ τοῦ Μπετόβεν. Ἐπίσης τὰ ἔργα τοῦ Μπετόβεν, καθὼς καὶ τοῦ Βάγνερ, εἶνε «ἕνα κι' ἕνα» γιὰ 'κείνους ποὺ πάσχουν ἀπὸ δυνατὲς ὑστερικὲς κρίσεις καὶ νευρασθενικὲς ἐξάψεις.

Ἡ χρονία δυσπεψία θεραπεύεται ἀσφαλῶς, ἀποτελεσματικῶς καὶ ριζικῶς ὅταν ὁ ἀσθενὴς ἀκούει ἔργα τοῦ Σοπέν, τοῦ Μπράμς καὶ τοῦ Σαραζάτ.

Οἱ Ἀμερικανοὶ γιατροὶ πιστεύουν τόσο πολὺ στὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς μουσικοθεραπείας, ὥστε ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια στὴν Ἰατρικὴ Σχολὴ τοῦ μεγάλου Πανεπιστημίου τῆς Κολομβίας ὑπάρχει εἰδικὴ ἕδρα τῆς μουσικοθεραπείας.

ΚΙΝΕΖΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

— Ὁ φρόνιμος ποτὲ δὲ μιλάει γιὰ ὅσα κάνει, ἀλλὰ μήτε ποτὲ κάνει κάτι γιὰ τὸ ὁποῖο νὰ μὴ μπορῆ νὰ γίνη λόγος.

— Πρέπει νὰ κάνουμε γρήγορα ὅ,τι δὲν ἀπαιτεῖ ταχύτητα, γιὰ νὰ μποροῦμε νὰ κάνουμε ἀργὰ ὅ,τι ἀπαιτεῖ ταχύτητα.

— Ὁ δρόμος γιὰ τὴ δόξα ἀρχίζει ἀπὸ τ' ἀνάκτορα, γιὰ τὸ χρῆμα ἀπ' τὴν ἀγορὰ καὶ γιὰ τὴν ἀρετὴ ἀπ' τὴν ἔρημο.

— Οἱ πλούσιοι βρίσκουν συγγενεῖς καὶ στὶς πιὸ μακρινὲς χῶρες, οἱ φτωχοὶ δὲ βρίσκουν μήτε στὸ ἴδιο τὸ σπίτι τους.

— Ἡ φυλακὲς εἶνε κλεισμένες μέρα καὶ νύχτα κι' ὅμως εἶνε πάντα γεμάτες. Ἡ ἐκκλησιὲς εἶνε πάντα ἀνοιχτὲς καὶ ὅμως κανέναν δὲν βρίσκεις μέσα ἐκεῖ.